

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theses Theologicæ Apologeticæ Et Miscellanæ,
Adversvs Doctrinam Cornelii Iansenii Propvgnatam Ab
Eivs Patronis Svb Prætextv Qverimonix Typographi
Lovaniensis**

Derkennis, Ignatius

Antverpiæ, 1641

VII. De Attritione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73743](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73743)

ment voluntatem non necessariò operari bene aut male; non omnem gratiam iam datam esse efficacem, voluntatem se indifferentem agere, habere ad vtrumlibet, quæ negat Iansenius. Atque ita ex triplici capite arguitur non bona fides Aduersariorum. 1. quòd pro Thomistis substituunt S. Thomam, cuius negatur ea esse sententia. 2. quòd refe-

rant ut absolute dictum id, quod non nisi cum expressa restrictione, & veritate assertum est. 3. quòd respectu huius status, de quo iam tota est controuersia, affirmant fieri nos Thomistarum sententiam esse Iansenianâ duriorē, cuius oppositum publicè restati sumus.

VI. DE IGNORANTIA INVINCIBILI.

Inter propositiones Iansenij hanc etiam recensent: Ignorantiam invincibilem non excusare à peccato delinquentem: cum addere debuissent iuris naturalis ignorantiam: quòd multi Iuriconsulti non longe respiciunt. Sic illi pag. 40.

RESP. Quà id obsecro lege addere debuerunt? cum simpliciter verum dixerint, Iansenium docuisse: Ignorantiam invincibilem non excusare à peccato? quod utique verum esset, etsi in unico tantum casu docuisset non excusare, cum iam vniuersum docuerit, quam late patet ius natura.

Interea asyrtata sunt, Ignorantiam invinci-

bilem iuris naturalis non excusare à peccato; & excusare iuris positum.

Multi Iuriconsulti non longe respiciunt. Multi quinam illi cur nec vnus adductus? Sed nec competens forum est pro hac causa, in qua de culpa Theologica agitur, de hac nolunt Iuriconsulti esse indices, sed de civili solent, aut vera, aut præsumpta, in ordine ad forum externum. Itaque ad forum Theologicum te retraho, in quo, video, suspectos haberi indices; verum exceptioni locum non esse, latè nosti. Vide Thesum cap. 2. art. 13. & cap. 9. & 12.

VII. DE ATTRITIONE.

Attitionem ex metu poenarum conceptam peccaminosam esse disertè ita docet Iansenius: 1. *Ve neget solâ poenarum formidine nos posse detestari peccatum, vt non peccemus.* 2. *Ve dicat id esse principium, & oppositum repugnare solidissimis principijs Augustini.* 3. *Ex natura timoris fieri, vt sit voluntatis repugnantia, quæ habeat coniunctam voluntatem peccandi.* 4. *Ex eo timore fieri, vt timens nihil ex animo, & coram Deo sincere operetur.* 5. *Nihil eorum, quæ vera penitentia complectitur, illo timore comprehendi.* 6. *Timorem eum poenarum non esse sufficientem dispositionem cum Sacramento Penitentia ad gratiam, & oppositam sententiam esse admiratione dignam, & in mera hallucinatione fundatam.* Patent hæc ex Thesum nostrarum cap. 2. art. 16. & 18.

Contra hæc sic Iansenium tuentur eius Patroni. pag. 37. *Querimonia. Accusant Iansenium quasi repugnantem Patribus Tridentinis, qui aiunt attritionem esse donum Dei &c. cum id non neget Iansenius, sed doctrinam suam, & Augustini per omnia Sacro Concilio consentientem, & quimultiplicem istius metus vtilitatem suse ostendit.* 2. *Nonnulli Theologi dicunt timorem eum supernaturalem tantum esse quoad modum.* 3. *Si però neget Iansenius attritionem ex metu poenarum ad remissionem peccati sufficere sine motu imperfecti amoris, dicit, quod quidam alij Theologi eruditissimi, & Pater Suarez affirmat, non esse de fide certum, quòd Sacramentum Baptismi, & Penitentia possit cum sola attritione conferre gratiam.* 4. *Concludunt: Quid ergo*

ineptius quàm Iansenium idcirco suspicet, tanquam hereticum?

RESP. Vt fidei principium necessariò admittendum est: 1. Deum mortalium animis ingenerare timorem poenarum, itaque intentate, vt ex timore id saltem impetent, quod non obtinet ex amore. 2. Christum hortari ad timorem quo tuncamini nihil Deo in gehennam, vt ex Luca 12. 7. 5. patet. 3. Gehennam metum, per quem ad misericordiam Dei confugimus, &c. non esse peccatum, vt ex Trid. sess. 6. can. 8. patet. 4. Attritionem ex amissione aeternæ beatitudinis conceptam, esse verum & vtilem dolorem, & præparatam ad gratiam, vt in Trid. sess. 4. can. 5. dicitur. 5. Timorem prædictum excludere posse voluntatem peccandi, & disponere ad gratiam in Sacramento Baptismi, & Penitentia impetrandam, vt satis patet ex Trident. sess. 6. cap. 6. & can. 8. & sess. 14. cap. 4. Cum his quomodo vel in speciem consistat doctrina Iansenij relata, ne Oedipus quidem conuictus, nec id patroni illius ostendunt, vt magis elucefceret.

RESP. AD PRIMVM. Hæc videri omnino directè repugnare: Gehenna metus, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, non est peccatum, siue, Attritio ex poenarum metu concepta voluntatem peccandi excludit, quæ est doctrina fidei definita à Tridentino. Et hæc Iansenij propositio: *Aperitissimum est, & vtilis*

bitatum impossibile esse, ut ille non peccet, qui pena timore non peccat. Vti & hæc: impossibile est, ut ille, qui in peccandi proposito constitutus est, sola pena formidine ita mutet voluntatem, peccatumque detestetur, ut non peccet, quæ tunc id est principium esse impossibile. de quibus vide Theſes ſuprà. Maniſeſte enim Tridentinum dicit, timorem aliquem ex motu pœnarum conceptum non eſſe peccatum ſolum, imò eſſe à Spiritu ſancto. Contra Ianſenius ait, Impoſſibile eſſe, ut timor ex tali motu conceptus non ſit peccatum, quæ contradictionem inuoluunt. Quomodo ergo Ianſenius probat ſuam doctrinam per omnia conſentientem Concilio? Quomodo etiam Auguſtino, cuius duodecim teſtimonia adducta in Theſibus, hunc timorem & bonum, & uilem, & ſalutem eſſe apertè conuincunt? At uariam illius mentis utilitatem commendat Ianſenius? Hanc nempe ſolam, (nam omnis eò recidit) quod timore coëctemur quidem ab opere, animum tamen ſemper peccatis affixum retinamus, quod ipſum Lutherus fatetur contra Leonis X. Bullam art. 6. ubi ait: His enim doctrinis (quibus inuita pœnarum docentur homines pœnitere) coëctentur quidem ab opere, quibus tamen, ſi liberè loqui concedas, ſtatim dicunt: ſe non ex animo pœnitere, & niſi infernus eſſet toto impetu malle explere mala ſua. Porro nunquam à Ianſenio eam timoris utilitatem prædicari, quæ peccatum omne excludat, ſatis patet ex ſue lib. 3. tom. 7. ubi ſic ait: Continet enim ſaltem opus, ſi non animum, & paulò pòſt: ſi non ex toto, ſaltem aliqua ex parte is, qui ſeruiliter timet, à peccato reuocatur. His detrahitur omnis ea larua, quæ timor ille ſpecioſè commendat, tota enim ea commendatio non enèruat maniſeſtam hanc Ianſenij propoſitionem: Impoſſibile eſt ut timor ex motu pœnarum conceptus non ſit peccatum. Nec tollit hypocriſim his uerbis Ianſenij expreſſam: Timens quidquid ex illo timore fecerit, nihil ex animo, nihil ex corde, nihil uolenter agit, nihil coram Deo operatur. in quo ille Luthero conſentit, qui in art. 6. contra Bullam Leonis X. dicit gehennæ metum facere hominem hypocriſtam. & quid per hypocriſtam intelligat ibidem explicat, dicens: Quod ex corde non ſit, tam hypocriſis eſt, ut dicit Chriſtus Matth. 15. . . . ego enim hypocriſtam aliter deſcribere non poſſum; quam eum qui id quod facit, non ex animo, & ſincero corde facit.

AD SECVNDVM. Quod inde patrociniū Ianſenio? Anne Doctores Catholici ideo timorem aſſerunt eſſe peccatum (prout contendit Ianſenius) quòd illum in modo tantum cenſeant eſſe ſupernaturalem? An non diſcretè etià adiungunt illum eſſe honeſtum? Videatur conſenſus Doctorum, & Academiae Louaniensis in Theſibus, cap. 2. art. 16. Deinde eſt aliquis horror gehennæ ſit in ſubſtantia naturalis, quod tantum aſſerunt Wiggers citatus ab Aduerſariis, non ideo quæuis attritio talis erit, quid ni enim ea, quæ refrigimus pœnam, & ſimul peccatam, ut nos impediunt à poſſeſſione ſummi boni noſtri, hæc ſit in ſubſtantia ſupernaturalis, prout innuit apertè Wiggers ſuprà, dicens illam ad ſpem Theologicam pertinere?

AD TERTIVM RESP. Non tantum argui Ianſenium in eo quòd neger attritionem eſſe ſufficientem diſpoſitionem ad gratiam Sacramenti, ſed maxime quòd oppoſitam ſententiam more ſibi familiari, exclamet admiratione dignam, & in mera hallucinatione fundatam, quod nec ante, nec poſt Trid. ullus audeat Theologorum: ex quo efficaciter oppoſita Ianſenio ſententia probatur. Et quamuis eam de fide non eſſe aſſerat Sàarez citatus tom. 3. de gratia lib. 9. cap. 10. ait tamen eſſe ueram. & tom. 3. in 3. p. diſp. 16. ſect. 2. dicit certum eſſe, quod attritio cognita ſit materia ſufficiens, ut Sacramentum conſecratur. Et Mulderus 1. 2. diſp. 86. aſſerit per Eccleſiam declaratum eſſe, quod quaſi tunc Sacramentum adminiſtrari poſſit tantum attritio, ſine vlla irreuerentia. Quæ fiducia ergo in mera hallucinatione fundatam eam ſententiam iactat Ianſenius?

AD QVARTVM. Hæc exclamatoriè dicta uidentur, & quidem pro Ianſenio, qui pro arbitrio ſuo hæreſes & errores, & non tantum horum ſuſpiciones, Patribus, Episcopis, tot ſæculorum Doctoribus, & ſapientiſſimæ ſuæ Academiae pro arbitrio aſſingit. Pro his exclamare oportuit: Quid ineptius quam tot tantòſque viros non ſuſpectare tantum (ut uerbo eorum utar) ſed infamare tamquam hæreticos? Ceterum pro Ianſenio etiam exclament per nos licet Aduerſarij, dummodo hi ſufficienter oſtendant illum per omnia hic conſentire Tridentino, quod apertiffimè dicit dari timorem ex motu pœnarum honeſtum, cui illud Ianſenij tom. 3. col. 597. contradicit. Attritio ex ſolo gehennæ metu proſecta diuerſis modis animum peccato affixum eſſe ſunt, aut facit, neque quidquam de Dei offenſione curat, neque peccati odium adfert.